

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ประชากรทุกภูมิภาคสามารถรับข่าวสารความรู้ได้หลากหลาย อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ของโลก เพื่อสร้างศักยภาพของสังคมไทยให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความสงบสุข สำหรับทางด้านการศึกษาดลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายเชิงปริมาณ ส่วนการพัฒนาด้านคุณภาพทางการศึกษาดลอดจนกระบวนการพัฒนา "คน" ในสังคมให้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการนั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ขึ้น โดยเน้นวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการผลิตครูเพื่อให้ได้ครูที่เก่ง ดี มีประสิทธิภาพ และมีครูในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ พัฒนาคูประจำการให้มีศักยภาพในกระบวนการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนผู้เรียนรวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจและความภาคภูมิใจในอาชีพครู การศึกษาจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีความสุข และผู้มีหน้าที่พัฒนาคนให้เกิดศักยภาพสูงสุดได้ก็คือ ครูอาจารย์ ฉะนั้นบทบาทของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้จัดประสบการณ์และบรรยากาศ ในกระบวนการเรียนรู้ เสนอสาระที่ท้าทาย การวิเคราะห์ วิจัย อย่างไม่หยุดยั้งทั้งปลูกฝังคุณธรรมแก่ ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

การจัดการศึกษาจะมีคุณภาพดี หรือมีมาตรฐานเพียงใด ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสถาบันนั้นๆ เป็นสำคัญดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2518) ได้กล่าวไว้ว่า "ปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานการศึกษาสูงเพียงใดหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพครู" อุทุมพร ทองอุไทย (2523) ได้เสนอความเห็นสอดคล้องกันว่า "คุณภาพการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับคุณภาพครู" และ Ernest L. Boyer (1989) ให้ความเห็นในลักษณะใกล้เคียงกันว่า อาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ภารกิจของสถาบันบรรลุวัตถุประสงค์ เพราะอาจารย์เป็นผู้บริหารหลักสูตร ดำเนินการตามหลักสูตรและเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนให้เกิดขึ้นภายในวิทยาลัย สภาพแวดล้อมทาง

วิชาการและสังคมในวิทยาลัยจะมีส่วนช่วยพัฒนาความเป็นวิชาชีพหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของอาจารย์ และความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาระดับที่สาม (TERTIARY EDUCATION) และถือว่าเป็นการศึกษาระดับสูงสุด ที่มุ่งผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ สถาบันอุดมศึกษา มีภารกิจที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการชุมชนและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินกิจการดังกล่าว จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู อาจารย์ ผู้สอนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานของสถาบันระดับอุดมศึกษามีคุณภาพ ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2524) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่าการที่นิสิตนักศึกษาจะมีคุณภาพเพียงใดนั้น ผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดก็คือ ครู ครูจึงเป็นผู้ที่จะถ่ายทอดชี้แนะและเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้ที่จะโน้มน้าวจิตใจผู้เรียนให้มีความเลื่อมใสศรัทธาในวิชาชีพ ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์จึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างคุณภาพให้แก่ผู้เรียน และธำรง บัวศรี (2525) ได้สรุปความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหัวใจของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ที่อาจารย์ผู้สอน สถาบันอุดมศึกษาไม่อาจยกฐานะให้สูงเกินกว่าคุณภาพของอาจารย์ในสถาบันได้

ในสภาพปัจจุบันการเป็นครูอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ต้องชวนชวนเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ ทักษะ ความคิด เปิดโลกทัศน์ของตนให้มีความรอบรู้กว้างขวาง ไพศาลธีรพงษ์วิษณุพร (2536) การที่สถาบันอุดมศึกษามุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา ความคิด ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ มีความสามารถในวิชาชีพขั้นสูงเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นนิสิตที่พร้อมที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปนั้น มาจากอาจารย์ผู้สอนเป็นสำคัญ เพราะเป็นผู้จัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามเป้าหมายของการอุดมศึกษา (สำรวย มีศิริ, 2524) ความคิดและการกระทำของครูจะต้องตั้งมั่นอยู่ในฐานะผู้รอบรู้ สามารถสั่งสอนและอบรมศิษย์ในการดำเนินชีวิต การอาชีพ การแก้ไขปัญหาชีวิต ดังนั้นสังคมจึงยกย่องให้ครูเป็นผู้มีจริยธรรมสูงส่ง และคาดหมายว่าครูจะต้องระมัดระวังตนในด้านความประพฤติ และการรักษาความดีเหนือกว่าอาชีพอื่นๆ (บุศรินทร์ ปัทมาคม, 2536)

วิทยาลัยนาฏศิลป์สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร เป็นสถาบันการศึกษาวิชาชีพ ในด้านนาฏศิลป์ - ดนตรี ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปะ) แบ่งระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ได้แก่ นาฏศิลป์ขั้นต้น นาฏศิลป์ขั้นกลาง และนาฏศิลป์ขั้นสูง ในปี พ.ศ. 2519 วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้ขยายการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี โดยเข้าสมทบกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี ได้ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ) วิทยาลัยนาฏศิลป์จึงเป็นสถาบันแห่งเดียวในประเทศที่มุ่งผลิตครูและศิลปินทางด้านศิลปะในเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาตินั้น ได้รับสืบทอดกันมา และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ศิลปวัฒนธรรม เป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมประชาชนของชาติให้เกิดความสมัครสมานสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (อุษา สบฤกษ์, 2536) ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม จึงถือว่าเป็นภารกิจสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของสถาบัน

วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. 2539 - 2550 โดยแบ่งออกเป็นการปฏิรูปสถานศึกษา ครู อาจารย์ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนตลอดจนระบบการบริหารวิทยาลัยได้จัดโครงการต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อพัฒนาสถาบัน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องและโครงการใหม่ จำนวน 28 โครงการ รวมทั้งโครงการพัฒนาอาจารย์ โดยบรรจุไว้ในแผนการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และในแผนพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาที่ 8 ด้วย

ดังได้กล่าวแล้วว่าวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถาบันการศึกษาที่แตกต่างจากสถาบันอื่นๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ จึงทำให้ประสบกับปัญหาหลายด้าน เช่น ลักษณะและภาระงานของครูผู้สอนทั้งสองฝ่ายมีความแตกต่างกัน ปัญหาคุณภาพของผลผลิต ถดถอยเนื่องจากการนำโครงสร้างหลักสูตรวิชาสามัญของกรมสามัญศึกษามาใช้โดยมิได้ปรับเนื้อหา รายวิชาให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ดนตรี ในด้านงบประมาณของรัฐไม่เพียงพอในการพัฒนาการเรียนการสอนทั้งด้านอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ สถานที่ฝึกและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ระบบบริหารไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน และที่สำคัญที่สุดคือการขาดแคลนนักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีซึ่งส่งผลให้ไม่มีผลงานการวิจัย เอกสารและตำรา (สิริชัยชาญ พักจำรูญ, 2539)

นอกจากนั้นในด้านภาระงานของอาจารย์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามจุดประสงค์สำคัญในการก่อตั้งสถาบันคือ ต้องการผลิตบุคลากรทางด้านนาฏศิลป์ดนตรี เพื่อเป็นครูและศิลปินนั้น ทางสถาบันจึงต้องรับภาระในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสำคัญสอดคล้องกันทั้งวิชาสามัญและศิลปะตลอดจนทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาควบคู่ไปด้วย ดังนั้นภาระงานของอาจารย์จึงค่อนข้างหนัก โดยเฉพาะอาจารย์ทางสายวิชาชีพ (ศิลปะ) ซึ่งต้องทำการสอนทั้ง 2 ระดับ มีชั่วโมงสอนเฉลี่ยโดยประมาณ 25 - 30 คาบ/สัปดาห์ ถ้ามีการแสดงพิเศษก็ต้องทำการสอน เพื่อให้เวลาสำหรับฝึกซ้อมการแสดงและมีอัตราส่วนระหว่างครู : ผู้เรียน โดยเฉลี่ย 1 : 20 ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้เกณฑ์ ในระดับมัธยมศึกษา 1 : 17 ในระดับอุดมศึกษา 1 : 15 (ฝ่ายวิชาการวิทยาลัยนาฏศิลป์, 2540) จะเห็นได้ว่าปริมาณของชั่วโมงการทำงานมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ตลอดจนเวลาที่ทำการสอนนั้นก็ถูกนำไปใช้ในการประชุมของภาควิชา ฝึกซ้อมการแสดง และงานกิจกรรมอื่นๆ จึงทำให้คุณภาพของผลผลิตซึ่งได้แก่ ผู้เรียนหรือนักศึกษาค่อนข้างจะด้อย คุณภาพทางวิชาการ นักศึกษาบางคนต้องลาออกกลางคันเพื่อไปสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันอื่นที่มีการสอนเต็มตามเวลามากกว่า (จินตนา สายทองคำ, 2538) ปัญหาดังกล่าวนี้ทางสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ (2540) ได้ทำการสำรวจและสรุปผลไว้ว่า สถาบันศึกษารับงานการแสดงมากเกินไป ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพของผลผลิต คือผู้เรียนที่เก่งด้านการแสดงจะอ่อนด้านวิชาการและขาดความคิดสร้างสรรค์ แต่ผู้เรียนที่มีได้ถูกคัดเลือกให้ไปแสดงก็จะเกิดความเบื่อหน่ายขาดทักษะและประสบการณ์บนเวที ขาดปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้านการแสดง เป็นต้น นอกจากนี้ในด้านการสอนผู้สอนยังคงใช้รูปแบบการสอนเดิม ขาดการนำไปใช้ในเรื่องของสื่อวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบใหม่ จึงทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพและปัญหาสำคัญประการสุดท้ายสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิริชัยชาญ พักจำรูญ (2539) ที่พบสาเหตุของการ ขาดแคลนนักวิชาการ เพราะครูอาจารย์มีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาผลิตผลงานการวิจัยและเอกสารตำราต่างๆ ด้านนาฏศิลป์และดนตรี (สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์, 2540)

จากปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ปัจจุบันการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์กำลังอยู่ในช่วงการปฏิรูป มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบต่างๆ ให้มีความก้าวหน้าเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป เนื่องจากบทบาทของอาจารย์ไม่ได้เป็นเพียงผู้สอน ผู้สาธิต และให้คำปรึกษาเท่านั้น แต่จะต้องมีบทบาทในฐานะเป็นนักวิชาการและนักวิจัยอีกด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่วิทยาลัย

นาฏศิลป์ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาจารย์ให้มากขึ้น เพราะเนื่องจากในปัจจุบัน วิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์เป็นรูปธรรม แต่วิทยาลัยมีการดำเนินงานจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ ได้แก่ การจัดสัมมนา จัดฝึกอบรม และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการของภาควิชาต่างๆ ที่ได้นำเสนอซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ดำเนินการโดยฝ่ายแผนและงบประมาณภายใต้การบริหารงานของผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยร่วมกัน ซึ่งเป็นการจัดขึ้นเพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้คณาจารย์มีความกระตือรือร้น เห็นความสำคัญของกระบวนการพัฒนาระบบการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อให้การพัฒนาอาจารย์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้สอนผู้เรียน สถาบัน สังคมและประเทศชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาลักษณะอาจารย์ระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์
3. นำเสนอแนวทางพัฒนาอาจารย์ตามลักษณะของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะอาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่สอนวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปะ) ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์แต่ละภาค จำนวน 407 คน ในด้านความรู้- การสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์
2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และผู้มีประสบการณ์จำนวน 6 คน รวม 14 คน เกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านความรู้ - การสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง กระบวนการสร้างศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ที่มีระบบระเบียบ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ให้ดีขึ้น

ลักษณะอาจารย์ หมายถึง องค์ประกอบที่แสดงลักษณะของ อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ทำการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปะ) ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความรู้ - การสอน หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของอาจารย์ถึงความพร้อมในขณะทำการสอน โดยเริ่มจากการเตรียมความรู้ในการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การเสนอเนื้อหาในบทเรียน การดำเนินการสอน และการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ความสามารถของอาจารย์ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระสำคัญได้อย่างเหมาะสมสามารถกระตุ้นผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การใช้อุปกรณ์เนื้อหาให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ช่วยให้การเรียนรู้น่าสนใจและเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทางการแสดงออกทางร่างกาย อุปนิสัยทัศนคติ การแต่งกาย กิริยามารยาท ท่วงทีวาจา การรู้จักวางตน การควบคุมอารมณ์ สุขภาพร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงจรรยาบรรณครู ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม ความเมตตา เสียสละ อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ซึ่งเป็นจรรยาบรรณที่สมควรเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ที่สอนวิชาสามัญและอาจารย์ที่สอนวิชาชีพ (ศิลปะ) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไป

อาจารย์ที่สอนวิชาสามัญ หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในหมวดวิชาต่างๆ ได้แก่หมวดวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ พลานามัย ศิลปศึกษาและวิชาการศึกษา

อาจารย์สอนวิชาชีพ (ศิลปะ) หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนวิชาชีพในภาควิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางค์ไทย และภาควิชาศิลปสากล ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาดังนี้

1. ภาควิชานาฏศิลป์ไทย ได้แก่ หมวดวิชานาฏศิลป์โขน นาฏศิลป์ละคร และนาฏศิลป์พื้นเมือง

2. ภาควิชาดุริยางค์ไทย ได้แก่ หมวดวิชาปี่พาทย์ เครื่องสาย คีตศิลป์ไทย และดนตรีพื้นเมือง

3. ภาควิชาศิลปสากล ได้แก่ หมวดวิชานาฏศิลป์สากล ดุริยางค์สากล และคีตศิลป์สากล

วิทยาลัยนาฏศิลป์ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นวิชาชีพเฉพาะทางมีวัตถุประสงค์ในการผลิตครูและศิลปินทางด้านศิลปะ สังกัดสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศจำนวน 12 แห่ง จัดการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น นาฏศิลป์ขั้นกลาง นาฏศิลป์ขั้นสูง และปริญญาตรี โดยสมทบกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ และผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมศิลปากรให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย ดุริยางค์ไทย และดุริยางค์สากล

ผู้มีประสบการณ์ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านงานพัฒนาบุคลากรจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนสาขาวิชานาฏศิลป์และดนตรีไทยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปะ) ระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศให้มีศักยภาพตามลักษณะด้านความรู้ - การสอน บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาให้วิทยาลัยนาฏศิลป์ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญและสอนวิชาชีพ (ศิลปะ) ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ